

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ / MAGISTERSKÉ PRÁCE
OPONENT

Název	Jana Pánková
Autor	Trestná činnost klientů závislých na alkoholu a nealkoholových drogách v ústavní léčbě závislosti
Vedoucí práce	Mgr. Hana Fidesová, Ph.D.
Oponent práce	Mgr. Jaroslav Šejvl

Hodnocená položka	Úroveň a charakteristika položky	Body
<p>Abstrakt</p> <p>Obsahuje abstrakt všechny klíčové části (východiska, cíle, výzkumné otázky či hypotézy, použité metody, hlavní výsledky a jejich implikace)?</p> <p>Koresponduje abstrakt s obsahem práce?</p> <p>Má abstrakt přiměřený rozsah?</p>	<p>Nedostatečná úroveň – abstrakt postrádá jasné sdělení (0 bodů).</p> <p>Dobrá úroveň – abstrakt je neúplný nebo v něm chybí jeden či více klíčových částí nebo není konzistentní s cílem, strukturou práce či diskutovaných poznatků (1-2).</p> <p>Velmi dobrá úroveň – abstrakt obsahuje všechny položky, ale: jeho vypovídací hodnota je slabá, je příliš dlouhý, je matoucí (3-4).</p> <p>Výborná úroveň – kvalitně zpracovaný stručný souhrn obsahující všechny klíčové informace (5).</p>	5 / max. 5
<p>Odůvodnění a rešerše odborné literatury</p> <p>Je zdůvodnění práce logické?</p> <p>Byla zvolena adekvátní literatura a je její záběr vzhledem k tématu dostatečný/úplný?</p> <p>Je zvolená literatura aktuální?</p> <p>Je použitá literatura řádně citována?</p> <p>Je použitá argumentace prezentována standardním způsobem?</p> <p>Byl dosavadní výzkum podroben kritice?</p>	<p>Nedostatečná úroveň – odůvodnění nebo rešerše chybí, význam/přínos práce je pochybný, neposkytuje odpovídající oporu pro tvrzení autora, chybí přehled předešlých výzkumů a/nebo nekriticky přijat, reference na práci jiných autorů je nepřiměřená (0-4).</p> <p>Dobrá úroveň – pro zpracování diskutovaného tématu byla vybrána adekvátní odborná literatura. V práci je referováno k odpovídající empirické nebo teoretické bázi. Byla provedena rešerše předešlých výzkumů (ale jenom nebo v převážné míře českých), na něž je v práci správně referováno (5-10).</p> <p>Velmi dobrá úroveň – byla zvolena a je podrobně diskutována adekvátní odborná literatura k tématu. Popis základních pramenů nebo teoretického rámce je na standardní dobré úrovni a zohledňuje i práce zahraničních autorů (11-15).</p> <p>Výborná úroveň – význam a praktické implikace práce jsou dobře definovány. Teoretický nebo empirický základ je dobře popsán včetně práce zahraničních autorů a v práci diskutován. Je</p>	7 / max. 20

	předložen odpovídající a kritický přehled dosavadních výzkumů, který odpovídajícím způsobem interpretuje současné poznatky a kontroverze v oboru. Argumentace použitá v práci může být inovativní a pro obor přínosná (16-20).	
<p>Použité metody a logika struktury práce</p> <p>Jsou jasně stanoveny a zdůvodněny cíle práce, výzkumné otázky či hypotézy?</p> <p>Je zdůvodněna volba použitých metod (rozsah a metoda výběru vzorku, tvorba, zpracování a analýza dat)?</p> <p>Jsou všechny použité metody a postupy dobře a podrobně popsány, umožňují popis replikaci?</p> <p>Byla věnována pozornost reliabilitě a validitě dat?</p> <p>Má práce logickou strukturu?</p>	<p>Nedostatečná úroveň – výrazné problémy ve výběru nebo popisu jedné nebo více částí práce, zvolené metody neodpovídají cílům, otázkám či hypotézám (0-4).</p> <p>Dobrá úroveň – základní části práce jsou popsány na dostatečné úrovni a umožňují porozumět použitým metodám a postupům (5-10).</p> <p>Velmi dobrá úroveň – všechny použité klíčové metody a postupy jsou podrobně popsány a odpovídají současné vědecké praxi (11-15).</p> <p>Výborná úroveň – všechny použité klíčové metody a postupy jsou podrobně popsány a splňují nároky na vědeckou práci, mohou být inovativní a pro obor přínosné (16-20).</p>	11 / max. 20
<p>Zpracování tématu a interpretace získaných poznatků</p> <p>Jsou závěry prezentovány srozumitelně?</p> <p>Jsou prezentovány všechny relevantní poznatky?</p> <p>Byly vzaty v potaz silné i slabé stránky práce?</p> <p>Jsou závěry korektní?</p> <p>Byly vzaty v úvahu alternativní vysvětlení?</p> <p>Jsou závěry diskutovány v kontextu soudobého výzkumu?</p> <p>Jsou učiněna doporučení pro další výzkum nebo opatření?</p>	<p>Nedostatečná úroveň – výrazné problémy s prezentací nebo s interpretací výsledků (0-8).</p> <p>Dobrá úroveň – prezentované výsledky jsou vnitřně konzistentní. Některé interpretace výsledků jsou přiměřené. Práce zmiňuje některé z jejích hlavních slabých a silných stránek (9-16).</p> <p>Velmi dobrá úroveň – výsledky jsou srozumitelně prezentovány a jeví se jako správné. Interpretace výsledků jsou přiměřené. Slabé a silné stránky práce jsou diskutovány včetně implikací pro interpretace poznatků. Práce demonstruje porozumění implikacím diskutovaných poznatků pro další výzkum nebo opatření (17-23).</p> <p>Výborná úroveň – výsledky prezentovány srozumitelně a jeví se jako správné. Správná interpretace výsledků je provedena s kritickým zohledněním možných alternativních vysvětlení. Jsou diskutovány slabé i silné stránky práce včetně implikací pro interpretace poznatků. Výsledky jsou diskutovány v kontextu dalších výzkumů a zdůrazňují přínos k rozvoji vědomostí (nebo vývoji nových technik a postupů). Jsou učiněna jasná a odpovídající doporučení pro další výzkum nebo opatření (24-30).</p>	20 / max. 30

<p>Etické aspekty práce</p> <p>Byly vzaty v úvahu etické otázky?</p> <p>Nedošlo k ohrožení zájmů účastníků výzkumu?</p> <p>Jsou diskutovány etické konflikty výzkumné činnosti?</p>	<p>Nedostatečná úroveň – etické otázky jsou opominuty, etická pravidla výzkumu a ochrana osobních údajů nejsou respektována nebo jsou nedostatečně ošetřena (0-2).</p> <p>Dobrá úroveň – práce diskutuje etická pravidla a ošetřuje zájmy účastníků výzkumu, nicméně z etického hlediska vykazuje nedostatky, které ale nejsou zásadního charakteru (3-5).</p> <p>Velmi dobrá úroveň – práce diskutuje etická pravidla a ošetřuje zájmy účastníků výzkumu (6-8).</p> <p>Výborná úroveň – etická pravidla výzkumu a ochrana osobních údajů jsou dostatečně ošetřeny. Jsou diskutovány všechny etické konflikty výzkumné činnosti. Autor bere v potaz společensko-kulturní dopad práce (9-10).</p>	<p>7 / max. 10</p>
<p>Odborný a společenský přínos a celková úroveň práce.</p> <p>Pojednává práce aktuální/praktický problém?</p> <p>Je práce přínosná z hlediska oboru?</p> <p>Obsahuje práce všechny klíčové části?</p> <p>Má práce dostatečný či přiměřený rozsah?</p> <p>Je práce logicky uspořádána?</p> <p>Je práce z formálního hlediska bez chyb?</p>	<p>Nedostatečná úroveň – práce se nezabývá společensky aktuálním nebo praktickým problémem nebo není na odpovídající úrovni zpracována a vnitřně uspořádána, např. chybí některá z jejích klíčových částí, neodpovídá rozsahem požadavkům či je nelogicky uspořádána (0-3).</p> <p>Dobrá úroveň – práce pojednává alespoň částečně aktuální nebo praktický problém v kontextu oboru. Text je z hlediska obsahového i formálního bez zásadních pochybení, práce je úplná a má jasnou strukturu (4-7).</p> <p>Velmi dobrá úroveň – práce pojednává aktuální a praktický problém v kontextu oboru. Je zpracována na velmi dobré úrovni, text je vhodně členěn a jsou dodrženy všechny zásady logické i formální strukturace textu (8-11)</p> <p>Výborná úroveň – práce je originální a přínosná pro rozvoj oboru, zabývá se významným společenským problémem. Je napsána na vysoké akademické úrovni (12-15).</p>	<p>7 / max. 15</p>

Celkové hodnocení úrovně práce

Komentář oponenta / vedoucího práce (celkové shrnující hodnocení, poznámky)	<p>Předkládaná bakalářská práce se zabývá tématem, které není příliš často zpracováváno, tím méně ve zdravotnických nelékařských oborech. Práce je formálně, obsahově a i kvalitativně rozdělena na dvě hlavní základní části, na teoretickou a na praktickou. Zatímco první část je z mého pohledu velmi slabá, a činí na mne na některých místech spíše dojem populárně naučné literatury, praktická část prvně zmíněné nedostatky napravuje.</p> <p>Již v názvu své práce autorka terminologicky nesprávně používá pojem droga, ač s pojmem návyková látka dále pracuje. V práci nesprávně oba dva pojmy směšuje, ač je pojem droga nadřazen pojmu návyková látka.</p> <p>Autorka nesprávně uvádí, že: „Na základě dostupných poznatků nelze jednoznačně konstatovat, že by užívání drog přímo vedlo k páchání trestné činnosti“, kdy takovéto zjednodušené uvedení není správné. Je nutné tzv. drogovou kriminalitu rozdělit na primární a sekundární; u primární drogové kriminality je kauzalita poměrně zřejmá. U sekundární drogové kriminality je takové konstatování oprávněné.</p> <p>Autorka rovněž v celé práci používá laické (neodborné) pojmy – kriminální rysy, drogy, apod.. Kriminologie, penologie i trestní právo má pro určité formy jednání (chování) tak, jako jiné vědecké odvětví jednotnou terminologii, a tu by měla autorka používat. Částečně lze tuto skutečnost omluvit tím, že studentka je terapeutkou v PL Šternberk, a s tímto typem odborné terminologie se příliš neseťká.</p> <p>Autorka správně diferencuje odborné názory na účinnost ústavní léčby (např. Válková ak. Kalina); není zřejmé odkud autorka čerpá svůj názor, že adiktologické služby fungují v jedné čtvrtině věznic. V tomto kontextu by bylo nutné upřesnit, co považuje za adiktologické služby, protože část komponent takto zaměřených je v převážné většině věznic. Ale to je téma na diskusi, rozhodně toto sdělení nelze zamítnout.</p> <p>V kapitole 2.1. není zřejmé, zda autorka stále píše o alkoholu, nebo o jiných NL; prokázanou alkoholémií nesprávně uvádí v hodnotě 0,3‰ (srov. např. komentář k tzv. tabákovému zákonu). Ve stejné kapitole autorka uvádí: „Výsledky mnoha analýz poukazují na skutečnost, že v Evropské unii jsou s pitím problémy a že alkohol je v rámci unie drogou číslo jedna a také primárním problémem z hlediska závislosti“, kdy opět používá terminologii vhodnou spíše do populárně naučného textu. Ihned v následné kapitole 2.2 je skutečně chaotická terminologie. Definice závislosti by měla být užitá podle MKN 10, příp. anal. DSM V.</p>
--	---

V kapitole 2.3 autorka zcela absentuje zmínka o kriminogramu a jeho využití v této oblasti. S ohledem na skutečnost, že se jedná práci zaměřenou do právní oblasti, autorka nepracuje s definicí omamné a psychotropní látky, resp. nelegální návykové látky nebo návykové látky. Naproti tomu zcela nesprávně opět uvádí pojem drogy, kdy chybí farmakologické vymezení nebo vymezení v oblasti přírodního léčitelství (bylinkářství).

Autorka správně odkazuje na § 130 tr. zák., ale subsumuje pod tento pojem „nejnebezpečnější látky“, což je nesprávný konstrukt. V této kapitole i nesprávně zařazuje OPL pod SPTČ § 287 tr. zák., kdy absentují ostatní NL, např. volně dostupné a zneužívané v rozporu s účelem, pro který byly vyrobeny. Autorka používá pojem „zneužívání drog“, ale nikde nevysvětluje pojem „zneužívání“ (srov. např. Zábranský, 2003). Podmínky pro uložení ochranného opatření jsou uvedeny v celé škále jednotlivých ustanovení trestního zákoníku; autorka však uvádí pouze § 99 tr. zák., s ostatními ustanoveními nepracuje. Zcela postrádám v předloženém textu práci s příslušným komentářem. Autorka směšuje, resp. nediferencuje nepřičetnost ve smyslu § 26 tr. zák. a ve smyslu § 360 tr. zák.

Autorka uvádí, že: „zákoník přinesl také rozlišení mezi drogami měkkými a tvrdými“, s čímž rozhodně nesouhlasím. Autorka nepracuje s konceptem akceptovatelného a neakceptovatelného sociálního / zdravotního / společenského rizika. Dále směšuje jednotlivé právní předpisy různé právní síly (zákonná znění s nařízeními vlády a stanoviska trestního kolegia NS). Používá nelogické pojmy „příčinný nexus“ – buď musí uvést český překlad „příčinná souvislost“ nebo ono latinské „nexus causalis“ či ekvivalent „kauzální nexus“.

Rovněž autorka používá sekundárních citací tam, kde jsou původní práce plně k dispozici. U tab. č. 2: Model vztahu mezi užíváním návykové látky a páchaním TČ, uvádí obecné teze, kdy nekonkretizuje závěry z ní vyplývající.

Na s. 17 autorka interpretuje získaná statistická data jakožto nárůst drogových TČ bez toho, aby se pokusila vysvětlit, zda se skutečně jedná o vyšší počet spáchaných TČ, resp. skutků, nebo zda jsou příčiny zvýšeného počtu stíhaných pachatelů jiné. V této souvislosti používá neodborné pojmy: „...je vcelku žádoucí motivovat pachatele DTČ k léčbě a abstinenci od návykových látek, jak koneckonců...“, kdy ale není z uvedených dat vůbec zřejmé, že by se jednalo o recidivu.

Drobné nedostatky v citacích, které se v práci vyskytují lze akceptovat. Rešerši k danému tématu nepovažuji za dostatečnou.

V práci je zvolena metodologie adekvátně, metodologické zpracování je kvalitní, orientované, přehledné, je vidět, že na této části práce si autorka dala záležet a dostatečně ji propracovala.

	<p>Výzkumný vzorek je rovněž adekvátní, kvalitně zpracovaná diskuse a slabé a silné stránky výzkumu uzavírají práci.</p> <p>Z předložené práce mi není příliš jasné, proč si studentka ne zvolila téma více adiktologické a méně právně zaměřené. Je zřejmé, že orientace v právních předpisech a kriminologii nejsou její silnou stránkou, a práci se stejným zvoleným výzkumným vzorkem mohla pojmout tak, aby to pro ni bylo jednodušší zejména s ohledem na její profesní zaměření v PL Šternberk.</p> <p>K obhajobě lze doporučit studentce lépe diferencovat odbornou terminologii, se zaměřením na právní aspekty této práce a její průniky v obecné části tr. zákoníku.</p>
Doplňující otázky k obhajobě	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vysvětlíte, jaké další látky se řadí pod ust. § 287 tr. zákoníku (kromě alkoholu a omamných a psychotropních látek)? 2. Jak se posuzuje alkoholémie mezi přestupkovým jednáním (správním deliktem) a jednáním ve smyslu příslušných ustanovení trestní práva?
Body celkem	57 / max. 100 bodů
Navrhované hodnocení	<i>práci doporučuji k obhajobě, celkově hodnotím dobře</i>
Datum	16. 8. 2016
Jméno a příjmení, podpis	Jaroslav Šejvl, v. r.